

ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

The Welfare Needs of the Elderly in Lat Krabang District, Bangkok

เฉลิมพล นุชอุดม¹, สุวัจ ราชพัฒน์กุล², สนใจ ราชพัฒน์กุล³

¹คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

²คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

³คณะคณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ด้วยแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.976 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติบนเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา ตามลำดับ 2. ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุที่มีผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัยและรัฐบาล คือ ควรมีการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุ ควรให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

คำหลัก: ความต้องการ สวัสดิการ ผู้สูงอายุ

Abstract

This quantitative research aimed to 1) study the level of social welfare needs of the elderly in Lat Krabang District, Bangkok, and 2) study the basic problems of the elderly that affect their social welfare needs in Lat Krabang District, Bangkok. The sample group consisted of 395 individuals aged 60 years and older in Lat Krabang District, Bangkok, calculated using Yamane's sample size formula. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.976. Data was analyzed using statistical software, including frequency, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The research results are as follows: 1. The level of social welfare needs of the elderly in Lat Krabang District, Bangkok, was found to be at the highest level overall. When considering each aspect, the respondents' need for social welfare for the elderly was highest, followed by safety of life and property, followed by health and hygiene, housing (at the highest level), poverty and disadvantage alleviation, recreation, and education, respectively. 2. The basic problems of the elderly that affect their social welfare needs in Lat Krabang District, Bangkok, The hypothesis testing on how basic problems of the elderly affect their need for social welfare in Lat Krabang District, Bangkok, revealed that basic problems such as health problems, mental health problems, and economic problems significantly impacted their need for social welfare in Lat Krabang District, Bangkok, at a statistical significance level of .01.

Recommendations to researchers and the government include providing free healthcare for the elderly and organizing activities to transfer vocational knowledge and traditional wisdom from the elderly.

Keywords: Needs, Welfare, Elderly.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำคัญในเรื่อง “ผู้สูงอายุ” เป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจจากสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ทั้งนี้ เพราะการให้ความเคารพและให้เกียรติผู้มีอาวุโส และความกตัญญูรู้คุณเป็นคุณค่าที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งดีงาม และมีการปลูกฝังมาอย่างต่อเนื่องในสังคมไทย แม้แต่ในทุก ๆ สังคมหรือครอบครัวไม่ว่าชนชาติหรือศาสนาใด ๆ ก็ตาม ผู้สูงอายุถือได้ว่าเป็นปุชนิยบุคคลเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มีความรอบรู้ในการดำเนินชีวิตเป็นผู้ที่เป็นเสาหลักของครอบครัวมาอย่างยาวนานแต่ด้วยวัยที่ชราเวลาของชีวิตได้หมุนไปข้างหน้า

เปรียบดั่งกงล้อของชีวิตที่มีอาจหยุดไว้ได้อายุที่มากขึ้น ร่างกายที่ร่วงโรยอ่อนแอแรงข้อจำกัดเหล่านี้ก็เป็นเพียงสิ่งซึ่งธรรมชาติได้มอบให้ไว้กับทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันหาได้ทำให้ความมีคุณค่าความดีงามในตัวตนที่ได้กระทำมาของผู้สูงอายุเลือนหายไป (สำเนา รัตมิตต์, 2562)

ประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทายที่สำคัญหลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติระบุว่า ปี 2567 ผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 20.70 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ และคาดการณ์ว่าในปี 2576 จะมีสัดส่วนประชากรสูงอายุเกินร้อยละ 30 ทำให้ไทยกลายเป็น “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด หรือ Super Aged Society” ซึ่งหมายถึงสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 หรือมีประชากรอายุ 65 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ส่งผลให้ประเทศเผชิญความท้าทายด้านเศรษฐกิจ สวัสดิการ และสุขภาพที่เกิดจากการเสื่อมถอยที่มาพร้อมวัย ตามคำนิยามของ United Nation ที่ว่า ผู้สูงอายุ (Older person) หมายถึง ประชากรทั้งชายและหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป โดยได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1) สังคมผู้สูงอายุ (aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอยู่ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด 2) สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และ 3) สังคมผู้สูงอายุระดับสุดยอด (super aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด

การเคลื่อนไหวที่ไม่คล่องแคล่วเหมือนตอนวัยทำงาน ระบบภายในร่างกายที่เสื่อมสภาพตามกาลเวลาเมื่อร่างกายเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไป ความสามารถในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุย่อมลดลงไปด้วย ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงควรได้รับการดูแลในเรื่องของระบบสวัสดิการที่ดี และเป็นสวัสดิการปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ จากจำนวนประชากรของประเทศที่มีจำนวนประมาณ 67 ล้านคน ซึ่งประชากรผู้สูงอายุถึง 12 ล้านคน แบ่งเป็นเพศชาย 5 ล้านคนเศษ และเพศหญิง 6 ล้านคนเศษ โดยมีประชากรผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 18.3 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งประเทศไทยเริ่มเข้าใกล้สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุแบบเต็มตัวแล้ว เมื่อมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นภายในประเทศทำให้สัดส่วนของจำนวนประชากรในวัยทำงานลดน้อยลงและอัตราการเกิดลดน้อยลงตามการแต่งงานที่ช้าและความไม่ต้องการมีบุตรที่เพิ่มขึ้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วในสังคมไทยมีผลกระทบต่อ การปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชากรทั้งไปในสังคม หน่วยงานราชการ ภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับมือกับสถานการณ์นี้โดยการเตรียมการและวางแผนมาอย่างรอบคอบ การเตรียมการนี้จะช่วยให้หน่วยงานเหล่านี้สามารถรับมือกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที นอกจากนี้ การมีมาตรการที่เหมาะสมและการสนับสนุนที่เข้ากันได้สำหรับผู้สูงอายุจะช่วยสร้างสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับกลุ่มนี้ในระยะยาว การเรียนรู้และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุที่กำลังเข้าสู่สถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งในด้านอารมณ์และทัศนคติจึงเป็น

สิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (เจนจิรา โสเสมอ, 2566)

สวัสดิการสังคมในผู้สูงอายุพบได้ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ 4 รูปแบบ คือ 1) การประกันสังคม 2) การช่วยเหลือสาธารณะ 3) การบริการสังคม และ 4) การช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น 1) ขาดการบูรณาการและขาดความต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุแยกส่วนระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม กระจายความรับผิดชอบตามหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ 2) ขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง 3) ความไม่พร้อมของงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านผู้สูงอายุโดยตรง และ 4) สวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้กับผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้อย่างแท้จริงและไม่ครอบคลุมผู้สูงอายุได้ทั้งหมด แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ บุตรหลานหรือคนในครอบครัวขาดความตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ สรุปได้ว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ จะต้องมีการบูรณาการจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นผู้มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ (สมชาย มะลิซ้อน, 2567)

ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะในปัจจุบันประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงต้องรับภาระในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วยซึ่งเราต้องยอมรับว่า ปัจจุบันประเทศของเราประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ดังนั้น การจัดสวัสดิการที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุจึงมีข้อจำกัดมากมาย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งความต้องการของผู้สูงอายุย่อมมีความแตกต่างกันไปตามปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุของแต่ละบุคคล ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาถึงความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้มาวิเคราะห์ประมวลผล เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ และเป็นข้อมูลสารสนเทศในการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

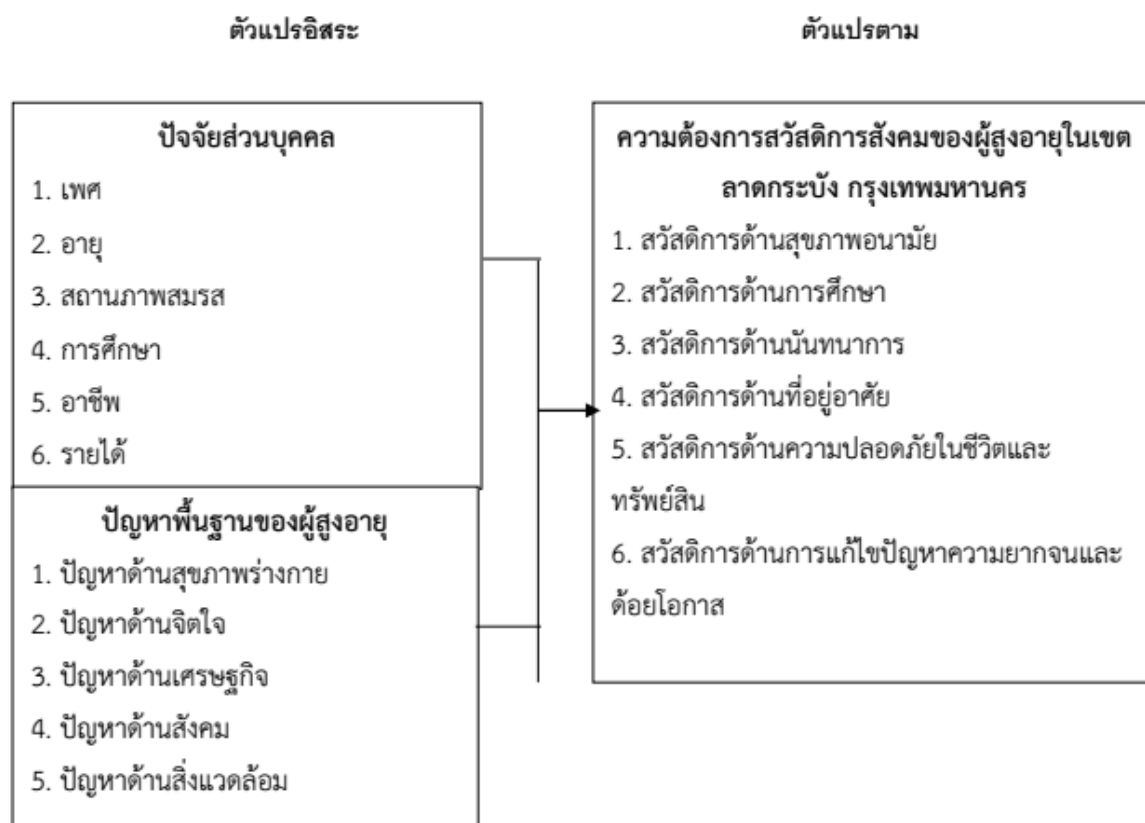
1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงความแตกต่างของความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. ผลการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร นำไปปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จากข้อมูลทะเบียนราษฎร์ จำนวน 31,362 คน (กรมการปกครอง สำนักบริหารการทะเบียน, 2568) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ และสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และตัวแปรด้านปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย 2) ปัญหาด้านจิตใจ 3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ 4) ปัญหาด้านสังคม และ 5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert' scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 45) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาวิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขตลาดกระบัง
2. ผู้ศึกษาวิจัย ส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามนำคืนมาด้วยตนเองโดยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผล อภิปรายผลและเขียนรายงานผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย 2) ปัญหาด้านจิตใจ 3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ 4) ปัญหาด้านสังคม และ 5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 6) สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert' scale (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) สำหรับข้อมูลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least Significance Difference (LSD)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple linear regression)

ผลงานวิจัย

การวิจัยความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาด้านร่างกายเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านจิตใจอยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ปัญหาด้านร่างกาย	4.42	0.45	มากที่สุด
2) ปัญหาด้านจิตใจ	4.32	0.49	มากที่สุด
3) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	4.30	0.48	มากที่สุด
4) ปัญหาด้านสังคม	4.34	0.49	มากที่สุด
5) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	4.16	4.16	มาก
รวม	4.31	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า

1. ด้านปัญหาสุขภาพร่างกายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาเกี่ยวกับระบบการขับถ่าย เช่น ถ่ายเรี่ยราด ไม่สามารถกลั้นปัสสาวะอุจจาระได้เป็นอันดับแรก

2. ด้านปัญหาจิตใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหากลัวการเกิดอาการของโรคประจำตัวเป็นอันดับแรก

3. ด้านปัญหาเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาไม่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เป็นอันดับแรก

4. ด้านปัญหาสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ลดลง เนื่องจากสภาพร่างกายไม่แข็งแรงเป็นอันดับแรก

5. ด้านปัญหาสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บริเวณบ้านปลอดภัย เป็นอันดับแรก

2. ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านนันทนาการ และด้านการศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ด้านสุขภาพอนามัย	4.29	0.52	มากที่สุด
2) ด้านการศึกษา	4.24	0.54	มากที่สุด
3) ด้านนันทนาการ	4.26	0.54	มากที่สุด
4) ด้านที่อยู่อาศัย	4.29	0.44	มากที่สุด
5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.34	0.50	มากที่สุด
6) ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส	4.27	0.56	มากที่สุด
รวม	4.28	0.40	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า

1. ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก
2. ด้านการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก
3. ด้านนันทนาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นอันดับแรก
4. ด้านที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะเป็นอันดับแรก
6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สมมติฐานที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุที่ความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

3.2 สมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาพื้นฐานของผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ด้านภาพรวม จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยยุทธ คำแก้วและราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2563) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้สูงอายุในสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านสุขภาพอนามัย จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย มะลิซ้อน (2567) ศึกษา ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อ ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร พันธุ์ภักดี (2564) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่มีภูมิฐานะและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตระคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ต้องการให้มีศูนย์ความรู้ในชุมชนที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ต้องการได้รับความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

ต้องการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ต้องการได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ และต้องการได้รับการบริการการศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

4. ด้านนันทนาการ จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพันธ์ พุฒฤทธิ์ และคนอื่น ๆ (2562) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาง อำเภอบึงบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ควรมีรถรับ-ส่งให้บริการผู้สูงอายุไปยังสถานพยาบาล โดยไม่คิดค่าบริการ และควรมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดให้มีการท่องเที่ยวให้กับผู้สูงอายุ

5. ด้านที่อยู่อาศัย จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อ ต้องการให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวรรณ สว่างเนตร (2561) ศึกษาเรื่อง ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อ ต้องการให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา โสเสมอ (2566) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลโพหนอง อำเภอสว่างคันฉิม จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

7. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส จากผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการสังคมในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการสวัสดิการสังคม ในหัวข้อต้องการให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพ และภูมิปัญญาผู้สูงอายุ เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพันธ์ พุฒฤทธิ์และคนอื่น ๆ (2562) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การเพิ่มเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุ
2. รัฐบาลควรให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ
3. รัฐบาลควรให้มีการเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม โดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ โซเชียลต่าง ๆ

4. ต้องการให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรให้มีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีพและภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
2. ควรให้มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่สาธารณะ

3. ควรจัดให้มีการลดราคาค่าโดยสารยานพาหนะแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ท่องเที่ยวและพักผ่อน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระดับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ใกล้เคียงของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาและนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติต่อไป

2. ควรศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

3. ควรมีการศึกษากลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุด้วย เช่น การศึกษาเรื่องความร่วมมือของภาคประชาชนในการดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- จิราวรรณ ตาลช่วง (2558) *การบริหารจัดการองค์การอาสาสมัคร กรณีศึกษาอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)*. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจษฎาวัตร์ โพธิ์ชัยศรี (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา* ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564) สำนักเรียนวัดอาวธวิกาเสิตาราม.
- ชัยมงคล ใจสนธิ (2565). *การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์*. [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชาญวิทย์ คุณาวิวัฒนางกูร (2561). *ผลการนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ไปสู่การปฏิบัติ*. [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระศิวากร เตชปญโญ (วันทา) (2562) *ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านป้องกันภัยของเทศบาลตำบลดีลัง อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี*. [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ หงส์สมศรี (2558) *การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว*. [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Department of Disaster Prevention and Mitigation (2016). *United Nations. Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction 2015*. New York.